

gény asszony volt, nem tudta még, hogy a kulákok ellenségei, nem tudta, hogy kik okozzák szenvedéseit. Öntudatlanságában elvállalja egy gazdag kulák vagyonának őrzését, mikor az elmenekül a vörösök elől. A forradalmárok azonban természetesen nem tartják tiszteltetben a kulák intézkedését és szétosztják a földjét, vagyonát. Olga néni mégis megmenti a kulák arannyal telt ládikóját. Lányát azonban már egy szovjet tiszt veszi feleségül. Ő nem érti még ezt. Ellenségesen viselkedik a forradalmárokkal szemben, mert „istentelenek”. Elhidegül saját lányától s visszavonul régi, rozoga kunyhójába. Várja a kulák visszatértét, hogy visszaszolgáltassa a megörzött aranyait. S a kulák csakugyan jön. A fehérekkel érkezik viszsza, akik átmenetileg visszafoglalják a falut. A szörnyű pusztítás azonban, amit véghezvisznek, most már Olga néni is észhez téríti, mint ahogy egyszerre fölnyitja a még tévelygő parasz-tok szemét is.

Tehát maga az élet, az események győzik meg ezeket a hősöket. A novella eseményeinek fölépítése olyan, hogy egyszerre világossá válik minden külön tanítás nélkül, hogy hol van a helye a dolgozó népnek. Megmutatja a felszabadulás, a folytonos fejlődés útját, rávezeti az embereket a helyes cselekvésre.

Ugyanezt a vonást a többi novellákban is megtaláljuk. Nina Popova művészetének jellemző vonása ez s egyben legfőbb erénye. „A tiszta forrás”-ban és az „Aranyvirág”-ban is megtaláljuk — természetesen az új helyzetnek megfelelő formában. Mindkét novella az épülő szocialista ország békés rajzával kezdődik. Azt az életet, lüktető, bizakodó hangulatot látjuk, amelyből senkinek sincs kedve kimozdulni. De éppen azért kérlelhetetlen gyűlölet ébred az emberekben, mikor mégis ott kell hagyni a kolhozot, a családot, a jövő terveit. Olyan elszántsággal mennek a háborúba, a betörő fasiszták ellen, amely hősöket formál a békés kolhoz-parasztokból.

A szovjet ember nem egyéni szeszélyeinek, vágyainak, kívánságainak él. Élete tehát sohase lehet céltalan s nem omolhat össze a legnehezebb körülmények között sem. A „Kocsis” c. novella főhőse, Pavla Andrejevna együtt megy a Vörös-Seregekkel. Nagyszerű tetteket visz véghez. Férje elesik. Miben találja

meg a vigasztalást, az örömet? Az új ország építésében. De ismét rájuk tör a vész. Hitler banditái támadnak. Most a vejét hívják a harcok s Pavla Andrejevna elfogja a szomorúság. Gyöttrődik. Fialat szeretne lenni, hogy mehessen ő is, mint régen. De egyszerre eszébe jut: „Mit siránkozok öregségemre?... Ki tart vissza engem?” — És munkára jelentkezik a katonakórházban.

Bajok, szenvedések nem törnek, nem törhetik le a szovjet embert, hiszen éppen az hevíti, az lelkesíti, hogy mindent legyőzzön, minden akadályt elhárítson a haladás útjából. Erről szólnak ezek az elbeszélések és a szocialista realizmus kristályos egyszerűségével világitják meg az események sodrában formálódó, alakuló embert. Falusi tájak, puszták, s a gyorsan fejlődő kolhozok képe tárul elénk, de érezzük, hogy ezek a képek már a változott, az új életért harcoló világ képe. Hírt ad magáról, mert tudja, hogy ez az új, a most formálódó világ képe. Ugy érezzük, nem véletlenül került a kötet élére „Az urali futár” c. novella. Ez a novella veti föl és foglalja egybe mindazokat a problémákat, amelyekből egy-egy részt mutat külön a többi. A polgárháború, az osztályharc kérlelhetlensége, a kommunista ember sajátosságai s a Bolsevik Párt győzelmébe való rendíthetetlen bizalom: ezek a legfőbb problémái. Az urali futár, aki megrettenés nélkül tör át a legádázabb ellen-ségen, hogy hírt adjon róluk, jelképezi az egész hősi küzdelmet, amelyet a szovjet nép vívott a szabadságért, a haladásért, a világ dolgozóinak győzelméért.

SERES JÓZSEF

PANOVA: VILÁGOS PART. (Uj Magyar Könyvkiadó.)

Panova regénye a Nagy Honvédő Háborút közvetlen követő esztendőkről szól. A fejveszetteen menekülő náci seregeket már Berlin alatt üldözi a Vörös Hadsereg, míg odahaza a Szovjetunióban lassan megkezdődik az építés. Füstölgő romok és felperzselt búzatáblák üres istállók és kifosztott éiéstárak jelzik a nácik vandál pusztításának nyomát, de a kihalt, kietlennek látszó vidéken lázas ütemben indul a munka, a romok eltakarítása.

A háború alatt a „Világos part”-szovhoz csaknem teljesen elpusztul: gépeit, állatállományát Németországba

hurcolják a fasiszta rablók, épületeit lerombolják... Ilyen körülmények között lát munkához a szovhoz új igazgatója, a Nagy Honvédő Háborúból hazatért Korosztjelov. Sok nehéz, szinte elvégezhetetlen feladat tornyosul eléje: a lehető legrovidebb időn belül újjáépíteni a szovhoz, kiegészíteni állatállományát s a termelékenységben elérni a háború előtti színvonalat. Korosztjelov nehezen lendül munkába, s már az első napokban súlyosan vét a közösség ellen: Grecska, a „Sztálin”-kolhoz elnöke rábeszéli az igazgatót, hogy adja el neki a közösség tulajdonát képező egyik borjút. Emiatt pártfegyelmit kap. De találunk hibát másutt is: Korosztjelov, a gyakorlat embere, lebecsüli, „lenézi” az elméletet, sok esetben feleslegesnek tartja s egyetlen lépést nem tesz azért, hogy elméleti tudását rendszeres tanulással továbbgyarapítsa — ehelyett elmerül a gyakorlati munkában s hibát-hibára halmoz. Ezeket a hibákat azonban hamar észreveszi Gorelcsenko; a helyi pártbizottság titkára és Korosztjelov segítségére siet. A szovhoz-igazgató csak így tud, a Párt kritikája, útmutatása után a helyes útra lépni s ennek az építő kritikának eredménye azután, hogy a fasiszták kiűzését követő második évben elérik a háború előtti színvonalat, sőt rövidesen túl is szárnyalják ezt az eredményt.

Panova azonban nemcsak a munkáról, a szovhozról ír. Megismerteti velünk a szovjet embernek a munkával, munkahellyel szorosan egybekapcsolódó egyéni problémáit is: Korosztjelov, aki a szerelmet sokáig felesleges időtöltésnek, hamis szentimentalizmusnak tartja, a regény végén megházasodik. Almazov, az eleinte iszákos munkás is megtalálja hosszú gyötördés, önkínzás után, a távollévő asszony bűnös szerelme helyett a boldog családi élet felé vezető utat.

Egész sor kitűnően megrajzolt alakokkal találkozunk a regényben. De ezeknek sorából is kiemelkedik a művészi megformáltság szempontjából Anna Vlászova fejőné és Bekisev párttitkár alakja. Anna Vlászova — vagy röviden Nyusa —, mint fiatal lány került a szovhozba és hihetetlen szorgalmával az ország legjobb szövőnői közé küzd fel magát.

Bekisevet legjobban Panova szavaival jellemezhetjük: „Magáról sohasem beszélt Bekisev. Bármennyi munkát vég-

zett is valahol, a kívülállónak úgy tűnt, mintha a munka magától, vagy más emberek erőfeszítésével ment volna végbe. Bekisev közben észrevétlenül hűzódott meg a háttérben...”

A szovjet haza kimeríthetetlen gazdagsága, a szovjet ember humanizmusa, életkedve bontakozik ki előttünk — a határtalannak tűnő aranyárga búzátáblák hullámvása, a tavaszkor megáradt patakok zúgása, az alkotni tudás, az életöröm magávalragadó ábrázolása teszi művészié s felejthetelenné az olvasó számára, a regényt.

A fordítás Greinerné Szidon Margit munkája. PÁP ZOLTÁN

P. DIMITRIU: FARKASVADÁSZAT. (Szikra.)

Dimitriu, a fiatal Román Népköztársaság, a román népi demokrácia írója. Író, aki problémáit a jelen, a szocializmusért folytatott harc valóságából meríti. Van elég írói ereje ahhoz, hogy ezt a valóságot sűrítetten, tipikus formában ragadja meg s így hiányosságai ellenére is komoly nyereségnek kell tekintenünk ennek a kötetnek a lefordítását.

Egyenként kellene megvizsgálnunk a két hosszú elbeszélést, amelyet a kötet tartalmaz, hogy rámutathassunk arra, milyen sok oldalról, gazdagon tudja az író élette varázsolni ugyanazt a problémát. Mert a „Farkasvadászat”-nak ugyanaz a témája, mint a „Júliusi éjszakák”-nak: a falusi osztályharc, a kulákok elleni küzdelem. Főereje a feszült helyzetek teremtése, a problémák méreteinek hatalmas felnövelése. Hős, forradalmi láng az, amit ezekben a kisregényekben érezhetünk. Kulákjaiban egyesül mindaz a kétségbeesett elszántság és gyűlölet, amellyel szembe fordulnak a szocializmussal, amellyel védeni próbálják kizsákmányoló helyzetüket. De ott van még bennük a góg is, amely meggátolja, hogy mérlegelni tudják helyzetüket s az eseményeket.

És itt ezen fordul meg minden. But, az elvakult kulákivadék nem látja, hogy vállalkozása eleve reménytelen. Az ezredesnek hisz, aki fegyveres ellenállást szervez s a kommunisták kiirtását ígérgeti. Éppen ilyen elvakult Savu is a „Júliusi éjszakák”-ban, aki saját testvérét is képes volna meggyilkolni a vagyonért.

Azonban bármilyen drámaivá és sod-